

6D050600 - Экономика мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Акишева Дана Мұратбекқызының «Жаңғырту жағдайында Шығыс Қазақстан облысының депрессивті аудандарының инновациялық дамуының белсенділігін арттыру» тақырыбында жазылған диссертациялық жұмысына ғылыми кеңесшісінің

ПІКІРІ

Зерттеу тақырыбының өзектілігі және оның жалпы ғылыми және мемлекеттік бағдарламалармен (практика және ғылым мен техниканың дамуының сұраныстарымен) байланысы. Тұрақты даму жағдайында аумақтың теңгерімді дамуына ерекше көңіл бөлінеді. Регионалдық зерттеулерде қолайсыз елді мекендердің жай-күйін зерттеудің ғылыми және практикалық маңызы бар. Осыған байланысты «депрессиялық аймақ», «елді мекендердің осалдығы» ұғымдарын тұжырымдамалық талдау зерттеу үшін маңызды параметрлерді анықтауға мүмкіндік береді. Депрессиялық аймақтардың экономикалық дамуы өте маңызды, өйткені егер аймақтың күйзеліске ұшыраған жағдайы тиісті түрде жойылмаса, бұл аймақтық саралануға қауіп төндіреді. Демек, күйзеліске ұшыраған өңірлердегі өңірлік даму үдерістері мен инновацияларды жеделдету, ең алдымен, аймақ тұрғындарының өмір сүру сапасын жақсартуға әкеледі. *Диссертациялық зерттеудің мақсаты* Шығыс Қазақстан облысының аудандарының депрессивтілігін бағалауды теориялық және әдістемелік негіздеу және жаңғырту жағдайында оларда инновациялық дамуды белсендіру бойынша ұсыныстар әзірлеу болып табылады. Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігін осы негіздемелер арстайды және оның негізгі мақсатын анықтайды.

Диссертацияларға қойылатын талаптар (ғылыми дәрежелер беру ережелері) шеңберіндегі ғылыми нәтижелер. Зерттеу барысында алға қойылған мәселеге қатысты теориялық әдіснамалық еңбектері толыққанды және терең талданған. Бірқатар шетелдік және отандық ғалымдардың еңбектеріне сүйене отырып, аймақтың депрессивті аудандарының инновациялық дамуының белсенділігін арттыру мәселелері және оларды жетілдіру жолдары зерттелген. Диссертациялық жұмыстың ғылыми жаңалығы Шығыс Қазақстан облысының депрессивті аудандарының инновациялық белсенділігін арттыру бойынша басымдық бағыттарын қалыптастырудан және оларды мейлінше жетілдіру жолдарын ұсынудан тұрады.

Осыған сәйкес, ізденуші зерттеу барысында маңызды ұсыныстар мен қорытындылар алуға қол жеткізген. Диссертациялық жұмыс ізденушінің өз бетінше жүргізген ғылыми зерттеуі мен тыңғылықты зерттеген нәтижелерінен тұрады. Ғылыми жұмыстың жаңалықтары қойылып отырған

талаптарға сәйкес келеді. Ғылыми жұмыстың келесідей оң нәтижелерін атап өту қажет:

Нәтиже 1: проблемалық аймақтардағы өнеркәсіптік кешендерді дамытудың инновациялық әдістерін қолданудағы шет мемлекеттердің тәжірибесін егжей-тегжейлі талдау және жалпылау;

Нәтиже 2. «депрессивті аудан» ұғымының авторлық түсініктемесін жасау;

Нәтиже 3. Шығыс Қазақстан облысының аудандарының инновациялық белсенділік деңгейін бағалау әдістемесі әзірленді және сынақтан өтті;

Нәтиже 4. облыстың депрессивті аудандарының инновациялық дамуының алғышарттары мен факторлары жүйеленді;

Нәтиже 5. Шығыс Қазақстан облысының аудандарын әлеуметтік-экономикалық және инновациялық даму деңгейі бойынша жіктелді;

Нәтиже 6. Шығыс Қазақстан облысының депрессивті аудандарының инновациялық дамуын белсендіруді қамтамасыз ету бойынша нақты ұсыныстар әзірленді.

Ізденушінің диссертацияда ұсынған әрбір нәтижесінің, тұжырымдары мен қорытындыларының негізделу және шынайылық дәрежесі өзінің ғылыми мәнділігімен, нақты алынған нәтижелерімен ерекшеленіп, жалпы диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалық дәрежесін айқындап тұр.

Зерттеу жұмысында қол жеткізген ғылыми нәтижелердің, тұжырымдар мен қорытындылардың негізділігі мен шынайылығы келесідей дәлелденді:

- отандық және шетелдік ғалымдардың аймақтың депрессивті аудандарының инновациялық белсенділігін арттыру бойынша еңбектері құрады;
- Қазақстан Республикасының Президентінің Жолдауы, Қазақстан Республикасының аймақтарды дамыту бойынша мемлекеттік бағдарламаларының негізгі басымдылықтарына негізделді;
- зерттеу жұмысы экономикалық және статистикалық талдау, салыстыру, топтастыру, экономикалық математикалық тәсілдермен айқындалды;
- зерттеу жұмысының нәтижелерінің шетел және отандық баспаларда жариялануымен.

Диссертациялық зерттеуде қол жеткізілген ғылыми нәтижелер жеткілікті деңгейде жаңалық дәрежесіне ие болды.

- бірінші нәтиже жаңа, өйткені проблемалық аймақтардағы өнеркәсіптік кешендерді дамытудың инновациялық әдістерін қолданудағы шет мемлекеттердің тәжірибесін егжей-тегжейлі талдауды қажет етеді;
- екінші нәтиже жаңа, себебі осы уақытқа дейінгі отандық ғалымдардың зерттеулерінде және статистикалық мәліметтерде «депрессивті аудан» ұғымы кездеспейді. Ал автор «депрессивті аудан» ұғымына авторлық түсініктемесін жасаған;

